

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ'NİN KURULUŞ ÖYKÜSÜ VE HAYALLER GERÇEK OLDU...

Prof. Dr. Muzaffer SÜMBÜL Öğr. Gör. Dr. Yunus Emre ÇEKİCİ

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILINA ARMAĞAN

2023

© Copyright 30 Kasım 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Grafik Tasarım
978-625-399-514-0	Burak DURHASAN
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Çukurova Üniversitesi'nin Kuruluş Öyküsü ve Hayaller Gerçek Oldu	47518
Yazarlar	Baskı ve Cilt
Prof. Dr. Muzaffer SÜMBÜL ORCID iD: 0000-0002-5877-643X Öğr. Gör. Dr. Yunus Emre ÇEKİCİ ORCID iD: 0000-0003-0247-3779	Hazar Matbaacılık
Yayın Koordinatörü	Bisac Code
Yasin DİLMEN	HIS000000
	DOI
	10.37609/akya.2983

Kütüphane Kimlik Kartı
Sümbül, Muzaffer. Çekici, Yunus Emre.
Çukurova Üniversitesi'nin Kuruluş Öyküsü ve Hayaller Gerçek Oldu / Muzaffer Sümbül,
Yunus Emre Çekici.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.
136 s. : fotoğ. ; 220x220 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253995140
1. Tarih.

www.akademisyen.com

Çukurova Üniversitesinin Kuruluş Öyküsü

Ve Hayaller Gerçek Oldu

1973

.Yıl

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

1987

1988

1989

1990

1991

1992

1993

1994

1995

1996

1997

1998

1999

2000

2001

2002

2003

2004

2005

2006

2007

2008

2009

2010

2011

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

2022

2023

2023

“Bu eser, Cumhuriyetimizin 100. Yılı ve Çukurova Üniversitesi’nin kuruluşunun 50. Yılı armağanı olarak İş Bankası’nın katkısıyla bastırılmıştır.”

*Prof. Dr. Meryem TUNCEL
Rektör*

SUNUŞ

Çukurova Üniversitesi 1973 yılında, Cumhuriyet'in 50. yılında kurulmuştur. Bugün Cumhuriyet'in 100. yılında, üniversitemiz 50. yaşını kutluyor. 50 yıldır bilim, eğitim, kültür ve sanata önemli katkılar sunan Çukurova Üniversitesi, aynı zamanda toplumsal gelişime ivme kazandırmaya devam ediyor. Ben de öğrencisi olarak adım attığım bu köklü üniversitede, 50. yılımızda rektörlük görevini üstlenmenin onurunu yaşıyorum.

Bugün 50. yaşını kutlayan üniversitemiz, yaklaşık 20 yıllık bir hazırlık ve mücadelenin ardından kurulabilmiştir. 1950'lerde başlayan Çukurova Üniversitesi fikri, 1973'te resmiyet kazanmıştır. İşte bu kitap, Çukurova Üniversitesinde kuruluş yolculuğunu adeta bir öykü tadında anlatmaktadır. Bellek araştırması niteliğindeki bu kitap, gazete haberleri ve anılardan hareketle Çukurova Üniversitesinin kuruluşuna giden süreci aydınlatmakta; kuruluşu katkı sunan önemli olay, kişi ve kurumlara yer vermektedir. Kitap, Çukurova Üniversitesinin çetin bir mücadelenin ardından kurulduğunu gözler önüne sermektedir.

Üniversitenin kuruluş öyküsü, bize bugünkü sorumluluğumuzun ne kadar büyük olduğunu bir kez daha göstermektedir. Geçmişimizle bugün arasında köprü kuran bu kitap, gelecek hedeflerimizi tartışmak için de önemli bir zemin yaratmaktadır.

Çukurova Üniversitesi, Adana'nın ve bölgenin kaderini değiştiren bir kurumdur. Sağlam temeller üzerinde yükselen üniversitemiz, toplumsal gelişime katkı sunmaya devam edecektir.

50. yılımız kutlu olsun.

Prof. Dr. Meryem Tuncel
Rektör

Ön Söz

Bir üniversite kimliğiyle -kimliğine sahip çıkarak ve onu geliştirerek- özgün bir değer kazanır. Üniversitenin kimliği ise öyle kendiliğinden oluşmaz, salt yönetmeliklerle de oluşturulamaz. Kültürel değerler, öncelikler, yönelimler üniversitenin kimliğini oluşturan belli başlı öğeler arasındadır. Bunun yanı sıra kent kültürü ve kentle kurduğu ilişki, üniversitenin kimliğinde önemli bir yere sahiptir. Üniversite yönetimi, akademik ve idari personel ile öğrencilerin katkıları da üniversitenin kimliğinin oluşmasına bazen dolaylı bazen de dolaysız katkı sunar. Üniversite kimliğinin niteliği, tarihteki ipuçları ile çeşitli dönüm noktaları takip edilerek anlaşılabilir. Cumhuriyet'in 100. yılında, 50. yaşını kutlayan Çukurova Üniversitesinin de kimliğine sahip çıkarak kurumsallaşan bir üniversite olduğunu gururla söyleyebiliriz.

Bundan yaklaşık bir buçuk yıl önce, bir doktora dersinde, kültürel belleğimize yeni bir pencere açmak ve tarihe ışık tutmak için üniversitemizin kuruluş sürecini araştırmaya karar verdik. Yerel ve ulusal gazetelerde yer alan haberlerin izini sürdük ve üniversitenin kuruluşuyla ilgili anılara ulaşmaya çalıştık. 1950'lerde başlayan ve 30 Kasım 1973 tarihinde sonuçlanan Çukurova Üniversitesinin kuruluşu adeta bir öykü gibiydi. Biz bu çalışmada, kuruluş öyküsündeki belli başlı dönüm noktalarını tespit etmeye ve okuyucuya olabildiğince sade ve anlaşılır bir dille sunmaya çalıştık. Kuruluş öyküsünde, Çukurova Üniversitesinin sosyal, mücadeleci ve aydınlanmacı kimliğinin belirginleştiğini gördük. Çukurova Üniversitesi, Adana'nın en büyük hayallerinden biriydi.

Bu nedenle çalışmanın adını "Çukurova Üniversitesinin Kuruluş Öyküsü Ve Hayaller Gerçek Oldu" şeklinde belirledik.

Bu çalışma, bir bellek araştırması niteliği taşımaktadır. Bellek araştırmaları, geçmişle bugün arasında bir köprü kurarak kültürel sürekliliğe katkı sunar ve bugünün çok boyutlu bir bakış açısıyla anlaşılmasına zemin hazırlar. Bu kapsamda Çukurova Üniversitesinin kuruluş öyküsünün gün ışığına çıkarılması da bize, üniversitenin bugünün anlamak açısından önemli ipuçları sundu. Bellek, kent ve üniversite üçgeninde başladığımız bu yolculukta, Çukurova Üniversitesinin kuruluşuna dair önemli ayrıntılara ulaştık. Kısacası bu çalışmada, kurum kültürü ve kimliğinin anlaşılması için geçmişimizi, geleceğe taşımaya çalıştık.

Çukurova Üniversitesinin kuruluş öyküsünde sayısız kahramanın emeği bulunmaktadır. Bu kitapta bu kahramanlarının hepsini ortaya çıkarmak ve anmak olanaklı değildi. Ancak kuruluştaki mihenk taşı olmuş kişi, kurum ve olayların çok değerli olduğunu belirtmemiz gerekir. Üniversitenin kuruluşunda emeği geçen, göz nuru dökmüş, bu çalışmada ismi geçen veya geçmeyen herkese yürekten teşekkür ederiz. Kaybettiğimiz değerlerimizi de saygıyla anıyoruz.

Bu çalışmada 1950'lerde başlayan Çukurova Üniversitesi öyküsünü, 30 Kasım 1973'te kuruluş kanununun çıkmasıyla sonuçlandırdık. Kuruluştan bugüne geçen 50 yıllık öykü ise sonraki çalışmalarımızın konusu olacak.

Prof. Dr. Muzaffer Sümbül
Çukurova Üniversitesi İletişim Fakültesi
Öğr. Gör. Dr. Yunus Emre Çekici
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Adana, 2023

İÇİNDEKİLER

Sunuş	7
Ön Söz	9
Giriş	13
Kültürel Bellek ve Kent	17
1950'li Yıllarda Türkiye'de Eğitim: Yükseköğretim Anadolu'ya Yayılıyor	19
Karadeniz Teknik, Ege ve Atatürk Üniversitelerinin Kuruluşu	20
İlk Girişim: Kanun Teklifi	24
Sivil Toplumun Gücü: Çukurova Yüksek Tahsil Cemiyeti	26
Adana Üniversitesi Yaptırma ve Koruma Derneği'	28
Halkın İlgi ve Desteği	34
Bağış Kampanyası	40
Ve Ankara Üniversitesinin Akademik Desteği Başlıyor: Adana'ya Ziyaretler	48
Adana Ticaret ve Sanayi Odasının Katkıları	52
Düşünsel Destek: Köşe Yazıları	54
Adım Adım Kuruluş Giden Yollar: Siyasetçilerin Girişimleri ve Görüşleri	60
Bakanlar Kurulu ve TBMM'deki Çalışmalar	64
Üniversiteye Kavuşma Hayallerinde İlk Işık: Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi	71
İlk Kıvılcım: Adana Ziraat Fakültesi	76
Ziraat Fakültesinde Kuruluş Sancıları	82
Çukurova Üniversitesinin Yerleşkesi Neresi Olacak?	84
Yerleşkenin Belirlenmesi: Kansı'nun Anıları	89
Balcalı'nın Keşfi	90
Çukurova Üniversitesinin Temeli Atılıyor	91
İkinci Kıvılcım: Çukurova Tıp Fakültesi	94
Çukurova Tıp Fakültesinin Kuruluş Kanunu İptal Edildi	97
Ve Hayaller Gerçek Oldu	98
100/50: Cumhuriyet'in 100, Çukurova Üniversitesinin 50. Yılı	101
Prof. Dr. Mithat ÖZSAN	104
Prof. Dr. Lütfullah AKSUNGUR	106
Prof. Dr. Can ÖZŞAHİNOĞLU	108
Prof. Dr. Yalçın KEKEÇ	110
Prof. Dr. Alper AKİNOĞLU	112
Prof. Dr. Mustafa KİBAR	114
Prof. Dr. Meryem TUNCEL	116
50. Yıl Yönetim Kurulu ve Senato Üyeleri	118
Yönetim Kurulu	119
Kaynaklar	134

Kaynaklar

Çukurova Üniversitesi (2022). Ziraat Fakültesi Genel Bilgi. <https://ziraat.cu.edu.tr/cu/faculty/genel-bilgi> adresinden 31 Aralık 2022 tarihinde erişilmiştir.

Çukurova Üniversitesi (2023). İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Tarihçe. <https://idari.cu.edu.tr/cu/fakultemiz/tarihce> adresinden 1 Ocak 2023 tarihinde erişilmiştir.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi (1997). 25. Yılında Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi. Adana: Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi (2022). 50. Yılında Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi. Adana: Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi.

Güvenç, B. (2010). İnsan ve kültür. İstanbul: Boyut Yayınevi.

Kansu, İ. A. (2008). Kurucu Dekan'ın kaleminden Çukurova Üniversitesi'nin Temel Taşı Ankara Üniversitesi Adana Ziraat Fakültesi'nin (Ç.Ü. Ziraat Fakültesi) Kuruluş Aşamaları. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Kula, O. B. (2018). Doğu'dan Batı'ya Aydınlanma. İstanbul: Tekin Yayınevi.

Ong, W. J. (2020). Sözlü ve yazılı kültür. Çev: S. Postacıoğlu Banon. İstanbul: Metis.

Uygur, N. (2006). Kültür kuramı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin.